

Mesto Sabinov

Mestský úrad, Námestie slobody 57, 083 01 Sabinov

M a t e r i á l
na zasadnutie mestského zastupiteľstva
dňa 24. septembra 2020

K bodu:

Návrh na zrušenie útulku pre občanov, ohrozených sociálnym vylúčením

Predkladá:

Mgr. Gabriela Harčariková
vedúca OSS

Vypracovala:

Mgr. Gabriela Harčariková

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo prerokovalo
predložený materiál a podľa § 11 ods.
4 písm. l) zákona č. 369/1990 Zb.
o obecnom zriadení v znení
neskorších predpisov

schvaľuje

zrušenie útulku k 31.12.2020

Dôvodová správa

Dôvodom návrhu na zrušenie sociálnej služby krízovej intervencie sú jednak každým rokom zvyšujúce sa náklady na zabezpečenie tejto služby a príjem za tieto služby zďaleka nepokrýva výdavky (viď tabuľka) a jednak nevyhovujúci technický stav budovy.

Útulok	výdaj v €	príjem v €	náklad mesta v €
2019	47 939,50	13 611,78	34 327,72
2018	40 372,68	12 979,74	27 392,94
2017	35 312,70	10 212,70	25 100,00
2016	32 624,11	13 732,75	18 891,36
2015	37 147,04	16 154,16	20 992,88
2014	29 661,32	13 974,67	15 686,65
2013	20 621,08	10 721,38	9 899,70
2012	22 616,79	9 607,18	13 009,61
2011	23 651,00	4 745,71	18 905,29
2010	29 013,02	5 151,96	23 861,06
2009	9 525,84	209,46	9 316,38

Útulok je zariadenie krízovej intervencie, kde sa poskytuje služba fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať. V útulku sa poskytuje ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, nevyhnutné ošatenie a obuv, zabezpečuje rozvoj pracovných zručností, utvárajú sa podmienky na prípravu stravy, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, upratovanie, pranie, žehlenie, záujmovú činnosť. Útulok má kapacitu 6 klientov a na zabezpečenie týchto činností je potrebný personál, ktorý zabezpečuje 24 hodinovú prevádzku 365 dní v roku. V súčasnosti máme troch zamestnancov, ktorý nám pokryjú nočné služby, v priebehu dňa môžu klienti využiť komunitné centrum (čo nevyužívajú), problémom sú soboty, nedele a sviatky, kedy je komunitné centrum zatvorené. Cez sviatky (veľkonočné, vianočné a novoročné) sme zabezpečovali denné služby zamestnancami formou nadčasov, čo sa prejavuje na zvýšených mzdových nákladoch (príplatky za soboty, nedele a sviatky), čo je pri kapacite 6 klientov neefektívne. Na to, aby sme zvýšili kapacitu, nemáme vhodné priestory a nie je isté, že pri tejto klientele by bol kapacitne využitý. Na to, aby sme ušetrili finančné zdroje využívali sme projekty Úradu práce (dobrovoľnícka služba, zamestnanie dlhodobo evidovaných) a tiež dotáciu Ministerstva práce, soc. vecí a rodiny avšak pri tejto dotácii pokiaľ nemáme obsadené miesto viac ako 30 dní musíme dotáciu vrátiť.

Ďalším dôvodom je zlý technický stav budovy, kde je nutná rekonštrukcia.

Zo zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách zriaďovanie útulkov je v pôsobnosti VÚC ale nakoľko Prešovský samosprávny kraj nemá zriadený útulok, požiadali sme o spoluprácu Grécko katolícku charitu v Prešove, ktorá je zriaďovateľom (okrem iných sociálnych služieb) aj útulku a nocľahárne, o spoluprácu a pomoc pri zabezpečení miest pre občanov nášho mesta. To, či uchádzači o túto sociálnu službu budú mať záujem alebo nie, je na ich rozhodnutí. Útulok Archa prijíma klientov bez ohľadu na to, odkiaľ pochádzajú, teda aj z mesta Sabinov. Problém je v tom, že je kapacitne obsadený a nie vždy je k dispozícii voľné miesto.

Riešením bezdomovectva do budúcnosti by mohol byť prístup Housing First alebo aj „Bývanie ako prvé“, ktoré využívajú krajiny po celom svete. Princíp spočíva v tom, že takíto ľudia dostanú nájomné byty (napr. aj byty nízkeho štandardu), podpíšu nájomnú zmluvu, platia

mesačné nájomné a sú v kontakte so sociálnymi pracovníkmi, ktorí im poskytujú podporu zameranú na oblasti, ktoré si sami nájomníci určia. Nájomné by platili cez osobitného príjemcu, čím by si mesto vedelo zabezpečiť pravidelné splátky. Lebo najväčším problémom ľudí bez domova je to, že nemajú domov. Zahraničné prieskumy potvrdzujú, že „bývanie ako prvé“ je najefektívnejší krok k tomu, aby ľudia bez domova mali možnosť zaradiť sa späť do bežného života. Ak má človek záruku trvalého bývania, môže si začať hľadať prácu a postupne ukončiť bezdomovectvo.

Bezdomovectvo má rozsiahle dopady na spoločnosť a verejné rozpočty a výskumy ukazujú, že je ekonomicky aj sociálne efektívnejšie poskytnúť bezpečné bývanie ako čakať, že občan dokáže prejsť plynulo systémom sociálnych služieb až do udržateľného bývania.

Takýto projekt u nás realizuje OZ Vagus v so sídlom v Bratislave a v pilotnom programe je aj tvorba štúdie, ktorá bude komplexne mapovať priebeh a výsledky celého programu. Popísanie dobrej praxe tak bude slúžiť ako podklad pre rokovania s predstaviteľmi miest, mestských častí a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR s cieľom zapojiť tieto inštitúcie do zásadných zmien v oblasti bytovej politiky. Ďalší projekt sa realizuje v Košiciach ako prvý na východe Slovenska, kde mesto Košice poskytne na desať rokov do nájmu 10 bytov. Realizáciu tohto projektu mesto Košice realizuje s Nadáciou Dedo, ktorá ako správca bytov poskytne prostredníctvom nájomných zmlúv bývanie minimálne na dva roky s možnosťou opakovaného predĺženia zmluvy (za dodržania stanovených podmienok a kritérií). Snahou týchto projektov je postupne presadiť celospoločenskú systémovú zmenu v oblasti sociálneho bývania tak, aby sme v tejto oblasti dosiahli európsky priemer.

Realizovateľné by to bolo aj v našom meste, ak by sme využili napr. financovanie projektu „Zlepšené formy bývania pre obce s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít s prvkami prestupného bývania“ s 5% účasťou mesta.

Po rekonštrukcie by sme tento priestor chceli využiť ako krízový byt na dobu určitú pre rodinu a deťmi, ktorá sa náhle ocitne z akýchkoľvek príčin bez bývania (požiar domu, bytu, domáce násilie a pod.), ktorý nám v meste chýba.

1. Stanovisko oddelenia sociálnych vecí:

Navrhujeme predložený materiál schváliť.

Stanovisko Komisie sociálnej a bytovej pri MsZ :

Komisia sociálna a bytová zasadala dňa 13.8.2020 a odporúča predložený materiál schváliť.

Stanovisko Mestskej rady :

MsR zasadala dňa 16.9.2020 a odporúča mestskému zastupiteľstvu predložený materiál schváliť.

Dopad na mestský rozpočet :

Bez nákladov na útulok.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh poslanca MsZ

Rokovanie MsZ dňa..... k bodu:.....

.....

Presne sformulovaný pozmeňujúci návrh: .....

.....

.....

.....

.....

Meno a priezvisko slanca: .....